

Mikor jön a háború?

2011 december 14. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

A 2011. október 26-ai br
A bankok elengedik Görögország adósságának 50 százalékát, ezzel megakadályozva az államcs?döt.

Olaszországnak spóroló és megszorító intézkedéseket kell foganatosítania. Róma vállalta, hogy 2013-ra kiegyensúlyozott költségvetést alkot, 2014-re strukturális többletet teremt, 2026-ra pedig a jelenlegi 65 évr?l 67- re emeli a nyugdíjkorhatárt.

Szlovákia mentességet kapott az új görög ment?csomaghoz való hozzájárulás alól.

Új szabályok meghozatala az eurozóna költségvetéseinek ellen?rzésére, melyek részleteit márciusig dolgozzák ki. Cél a közös intézmények meger?sítése és a nemzetállami mozgástér gyengítése.

Az Európai Pénzügyi Stabilitási Eszköz (EFSF) keretét az eddigi 440 milliárd euróról 1000 milliárd euróra növelik. Ez az összeg szolgál a bajba jutott országok megmentésre, államkötvény vásárlásra és garanciák biztosítására. A kib?vített alap amellett, hogy az újonnan kibocsátott kötvények értékére is garanciát tud vállalni, az eurózónán kívüli befektetéseket is fogadhat.

Az európai bankoknak 9 százalékos tartalékot kell képezniük. Ehhez els? körben a piacról, második körben a nemzeti kormányoktól, legvégs? esetben pedig az EFSF-alaptól kell pénzt szerezniük.

„Senki ne vegyen biztosra újabb ötven év békét Európában. Ha az euró megbukik, Európa bukik."

A fenyeget? hangvétel? mondattal Angela Merkel német kancellár igyekezett érzékeltetni a berlini parlamentben a múlt heti gazdaságpolitikai döntések súlyosságát és tétjét. Ehhez képest nyomasztóan felemás döntés született.

Sikerként értékelték európai vezet?k a görögök és általában az eurózóna megmentése érdekében tartott október 26-i csúcs eredményeit. 2010 eleje óta ez volt a negyedik nagyszabású kísérlet a monetáris unió megmentésére. Noha a piac átmenetileg megnyugodott, er?sen kérdéses, hogy ezek a lépések hosszútávon képesek lesznek-e beváltani a hozzájuk f?zött reményeket.

„Szépségtapasz egy rothadó testen" – így min?sítette a kritikus kirohanásairól ismert Vaclav Klaus az október 26-i államf?i találkozót. Noha a nem túl ízléses hasonlat számos uniópárti diplomatánál kiverte a biztosítékot, a cseh elnök fontos tényre világított rá: az unió valódi problémái nem egyes döntésekben, tagállamokban vagy épp a gazdasági válságban, hanem a szervezet szerkezetében keresend?k.

Az Európai Unió nem más, mint egy lomha óriás, melynek döntéseit az egyes tagállamok különutas politikái lehetetlenítik el. Ezzel a ténnyel az eurokraták is tisztában vannak. Nem véletlen, hogy az unió évek óta intézményeinek meger?sítésére törekszik. A 2009-ben hosszas ratifikációs nehézségek után életbe lép? lisszaboni szerz?dést mérföldk?nek szánták ebben a sziszifuszi küzdelemben.

Ahogy egy állam esetében lenni szokott, az unió elnököt, külügyi vezet?t és számos szakbizottságot kapott, ezzel megpróbálva egységes képet sugallani a külvilágnak. Az ígéretes kezdetek ellenére azonban a várt egység nem valósult meg. A különféle prioritásokkal rendelkez? tagállamok máig nem tudnak egységesen fellépni külpolitikai ügyekben. A közös gazdaságpolitika kialakítására pedig már kísérletet sem tettek.

Miközben politikai területen nagy tere van a különféle játszmáknak, nyilatkozatoknak és a szavak alternatív értelmezésének, addig a számok konkrétak, fekete-fehérek, és ami legfontosabb: sokkalta húsbavágóbbak annál, semhogy a nemzetállamok kiengednék ?ket a kezükb?l egy lobbiktól és ellenérdekekt?l feszül? másik szerv kezébe. Különösképp, hogy az egyes tagállamok számára esetlegesen kedvez?tlen következményekért a választók el?tt nem Barroso elnök, hanem az adott ország kormányzata tartja a hátát.

Az uniós központosítási törekvések egyre inkább szélmalomharcnak t?nnek. Különösképp miközben – legalábbis hivatalos forma szerint – az Európai Unió egyre inkább nemzetek felettivé válik, addig a tagországok politikájában ezzel mer?ben ellentétes folyamat zajlik le. Az Európai Unió mint intézmény népszer?sége mélyponton van, az EU-szkeptikus pártok pedig Ausztriától Finnországon és Dánián keresztül Nagy-Britanniáig egyre er?södnek.

A szlovák kormány idén októberben belebukott az euró megmentésébe, és Hollandiában is rezgett a léc, amikor a parlament elé került a görögöknek és a többi lemaradónak nyújtandó segélyalap kérdése. Ilyen körülmények között legalábbis megkérd?jelezhet?, hogy lesz-e mód és elszántság a közös európai intézményrendszer er?sítésére és kiterjesztésére.

Noha a legutóbbi brüsszeli válságcsúcs rövid távon megoldásokat kínál a problémákra, középtávon két forgatókönyv lehetséges: vagy a tagállamok politikája gy?ri maga alá az intézményeket, ami az EU politikai

egységének végét jelenti, vagy pedig meger?södnek az uniós intézmények, ezzel maguk alá rendelve az egyes államok politikai érdekeit.

Az európai vezet?k egyik legsúlyosabb hibájukat 2002-ben, az euró bevezetésének idején követték el. A közös pénz ugyanis úgy került forgalomba, hogy közben nem történtek meg a szükséges változások az unió struktúráján belül. Nem volt meg az egységes politikai akarat azoknak a szerveknek a megalakítására, illetve az olyan törvénymódosítások meglépésére, amelyek átláthatóvá és ellen?rizhet?vé tették volna az újonnan kialakult monetáris uniót. Nem történt meg a gazdaságpolitikák harmonizációja, közös kincstári politika létrehozása, és nem állítottak fel világos kritériumokat arra vonatkozóan, hogy meghatározzák, mely ország áll készen a közös pénznem bevezetésére.

Az európai vezet?k már akkor felismerték, hogy hiányzik a politikai akarat a fenti intézmények megalapítására, ennek ellenére nyeltek egy nagyot, bevezették az eurót, és remélték a legjobbakat. Azonban ez nem lett elegend?. Ugyanis nem telt el sok id?, és Európa kettészakadt. Az Észak hozta a t?le elvárható teljesítményt, míg a Dél lemaradt. Közben a b?vítésekkel 27-re növelték a tagállamok számát, ami tovább nehezíti a konszenzus megtalálását. Az aktuálisan bajba jutott tagországokat megsegít? intézkedések kapcsán ugyanis nem elegend? a 17 eurózónához tartozó ország megállapodása, hanem az összes tagállam parlamentjének jóváhagyása szükséges.

A monetáris unió így állandóan az események után kullog. Miközben azonban az eurózóna lomhán vánszorog, a t?kepiacok és spekulánsok villámgyorsan reagálnak. Hogy az Európai Unió reformokra szorul, az egyértelm?. Azok irányáról és jellegér?l azonban koránt sincs konszenzus a tagállamok közt. Az egymással sokszor mer?ben ellentétes érdekekkel rendelkez? országok vitái mellett az uniót és az eurózónát a közösség két gazdasági óriásának, Németországnak és Franciaországnak az ellentéte is feszíti. Kettejük konszenzusa nélkül aligha várható komoly el?relépés.

Az aktuális kérdéseken messze túlmutató különbségek áthidalása azonban nem egyszer? feladat. Azok gyökerei ugyanis a két ország eltér? politikai berendezkedésében keresend?k. Míg Franciaországban félelnöki kormányzati rendszer van, ahol az államf?nek komoly hatalom koncentrálódik a kezében és így aránylag nagy szabadsággal hozhat döntést, addig a németországi parlamentáris rendszer megköti a kancellár kezét.

Angela Merkelnek a társadalom különböz? csoportjait képvisel? frakciókkal kell megegyeznie, ha lépni akar, így sokkal óvatosabban mozog, mint francia kollegája. Ezért nem véletlen, hogy a német kancellár a Bundestag el?tti beszédében gyakorlatilag a kontinenst sújtó háborúval fenyegetett arra az esetre, ha a honatyák nem hatalmazzák fel a legutóbbi euró-ment?csomag elfogadására. Sarkozynek ilyen populista kirohanásra nem volt szüksége.

Az sem véletlen, hogy Merkel azt támogatná, hogy a pénzintézetek és a magánszektor nagyobb terhet vállaljon, mint amit a franciák szeretnének. A német kancellárnak ugyanis otthon meg kell birkóznia a közvéleménnyel és a szakszervezetekkel, akik haragját nem vonhatja magára. Nem csoda, hogy Németország lelkesebben támogatja az olyan nemzetekfeletti intézményeket, amelyek leveszik a döntés és felel?sség terhét a tagállamok válláról. Eközben Sarkozy érthet? módon inkább a tagállamok vezet?inek kezébe összpontosítana nagyobb hatalmat.

Az október 26-án elfogadott ment?csomag és akcióterv átmenetileg enyhít a bajokon, végs? megoldást azonban nem kínál a bajba jutott déliek gondjaira. Arra csakis a bajban lév? államok belülr?l jöv? és mély strukturális reformja lenne képes.

Németország azt szeretné, ha a többiek „németesebbé” válnának a munkamorál és a kiszámíthatóság tekintetében. A példa adott: Írország és Lettország a recesszió ellenére is letörték költségvetési hiányukat. Berlin e két ország sikerére alapozva hasonlót várna Görögországtól és Olaszországtól is. Az analógia azonban nem teljesen helytálló. Írország és Lettország er?s gazdasági növekedési periódust tudhatott maga mögött, mikor meghozta a népszer?tlen intézkedéseket.

Nem úgy, mint Olaszország, s pláne nem Görögország, ahol a növekedés nagymértékben lelassult. Valószer?tlen, hogy a déli államok képesek lennének pár év leforgása alatt sikeresen átvenni azt a német modellt, amelynek kialakulásához szül?hazájában is egy évszázad kellett.

Nem beszélve arról, hogy a megszorításokat ígér?, demokratikusan választott kormányok évr?l évre nehezebben tudják meggy?zni szavazóikat az addig megszokott életszínvonal feladásának szükségességér?l.

Pedig a sikerhez ez elengedhetetlen lenne. Eközben az országok közti bizalom egyre csökken. A gazdagabb államok nem bíznak a szerintük tékozló életmódot folytató déliekben. A déliek pedig gyanakodva tekintenek a belügyeik és gazdasági afférjaik után kémked? északiakra. Fél?, hogy az európai csúcstalálkozó valóban nem volt más, csupán egy szépségtapasz.

Sayfo Omar - demokrata.hu

Ajánló